

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

«J. EDGAR»

Ο αδίστακτος και φιλόδοξος Χούβερ

Του
Στράτου Κερσανιδή

Τα νεύρα μου στο κόκκινο. Μόλις είχα δει τη «Σιδηρά Κυρία» της Φιλίντα Λόιντ, όπου η Μάργκαρετ Θάτσερ -μεγάλη ερμηνεία από τη Μέρι Στριπ- σχεδόν αγιοποιείται. Άσχετα με το εάν κυβέρνησε κι άφησε πίσω της συντριμμία, η σκηνοθέτιδα αρκείται στο να μας παρουσιάσει μια γυναίκα η οποία πάλεψε με το ανδρικό κατεστημένο για να πετύχει τους στόχους της και να υπηρετήσει την πατρίδα της. Τόσο επιδεητική αντιμετώπιση! Οι νεκροί απεργοί πείνας, η κατάλυση του κοινωνικού κράτους, ο πόλεμος με τα συνδικάτα και τα απο-

τελέσματα της εγκληματικής της πολιτικής δεν αγιάζονται. Ντροπή, και διπλή μάλιστα, εάν αναλογιστούμε σε πια συγκυρία προβάλλεται μια τέτοια ταινία.

Μετά από το σοκ έρχεται η ώρα για μια ακόμη βιογραφική ταινία, μιας όχι και τόσο συμπαθούς προσωπικότητας όπως ήταν ο διευθυντής του Εφ Μπι Άι, Έντγκαρ Χούβερ. Αυτή τη φορά βέβαια το γενικό πρόσταγμα ανήκει στον Κλιντ Ίστοντ ο οποίος σκηνοθετεί το «J. Edgar» με το Λεονάρντο Ντι Κάπριο εξαιρετικό στον πρωταγωνιστικό ρόλο. Ο Χούβερ, σε προχωρημένη ηλικία, αφηγείται σε κάποιον βιογράφο τη ζωή του. Σε φλας μπακ τον βλέπουμε νέο, φιλόδοξο και ορμητικό

να ανέρχεται τα σκαλοπάτια και να φτάνει σύντομα στη θέση του διευθυντή στο Ομοσπονδιακό Γραφείο Ερευνών, όπου παρέμεινε για 50 σχεδόν χρόνια. Ο Ίστοντ σκιαγραφεί με σαφήνεια το πορτρέτο του Χούβερ, τη σχέση με τη μητέρα του και κυρίως τη σχέση του με τον Κλάιντ Όλσον, το δεξί του χέρι και σύντροφό του σε όλη του τη ζωή. Η πλατωνική ομοφυλοφιλική σχέση των δύο ανδρών δίνεται με διακριτικότητα.

Ποιος όμως ήταν τελικά ο Τζ. Έντγκαρ Χούβερ; Κατά την άποψή μου, κάτι που φαίνεται και στην ταινία, ήταν ένας άνθρωπος αδίστακτος ο οποίος θεωρούσε πως έχει πάντοτε δίκιο. Επίσης ήταν ένας άνθρωπος γεμάτος εμμονές ο οποίος έβλεπε παντού κινδύνους για την πατρίδα. Το χειρότερο είναι πως είχε ταύτιση την ιδέα, του Καλού με τη δική του άποψη περί Καλού. Ότι ήταν σωστό γι' αυτόν ήταν σωστό και για την πατρίδα. Μέγας αντικομμουνιστής έβλεπε παντού συνωμοσίες εναντίον του έθνους και των παραδοσιακών αξιών. Δεν δίστασε ακόμη και να παρανομήσει προκειμένου να πετύχει τους σκοπούς του. Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια που λέει στον Τόλσον: «Καμιά φορά παρακάμπουμε τους νόμους για το συμφέρον της ασφάλειας της πατρίδας». Μεγάλος πολέμιος του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, δεν δίστασε να τον απειλήσει με αποκαλύψεις εάν δεχτεί το Νόμπελ Ειρήνης. Πρωταγωνίστησε στην απέλαση από τις ΗΠΑ της αναρχικής Έμα Γκόλντμαν επειδή τη θεωρούσε επικίνδυνη. Ήταν υποστηρικτής των προληπτικών διώξεων για ανθρώπους «πριν γίνουν επικίνδυνος». Δεν δίστασε ακόμη να φτιάξει φακέλους

για μια σειρά σημαίνοντα πρόσωπα της αμερικανικής πολιτικής ζωής, στα οποία μόνον ο ίδιος είχε πρόσβαση. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της συζύγου του αμερικανού προέδρου Ρούζβελτ.

Ο Χούβερ ήταν ένας άνθρωπος εσωστρεφής, σκληρός, αδίστακτος, απόλυτος, φιλόδοξος, εγωιστής. Κινήθηκε το έγκλημα αλλά επεξέτεινε την έννοιά του βάζοντας δικά του όρια. Τι κάνει, λοιπόν, ο Κλιντ Ίστοντ με μια τέτοια προσωπικότητα;

Νομίζω πως ο αγαπημένος μας σκηνοθέτης στην περίπτωση του «J. Edgar» χάνει πόντους. Δεν τολμά -ή δεν θέλει να δει το Χούβερ κριτικά και τον αντιμετωπίζει μάλλον θετικά. Η προσέγγισή του είναι περισσότερο υποκειμενική, ο Ίστοντ δεν μπορεί να κρύψει, μέχρι ένα βαθμό, το θαυμασμό του για το διαβόητο διευθυντή του Εφ Μπι Άι. Νομίζει κανείς πως τον προσπατεύει, αφού δεν δίνει έμφαση στις συγκρούσεις του με ανθρώπους και αποφεύγει να βάλει στο στόχαστρο της κριτικής τις παρεκτροπές του. Δίνει μεγαλύτερη έμφαση στις οργανωτικές μεθόδους του και στις καινοτομίες που εισήγαγε για την καταπολέμηση του εγκλήματος και δεν ασχολείται με τις υπερβολές και τις «παρανομίες» του.

Νομίζω πως αυτή τη φορά ο Κλιντ Ίστοντ αστόχησε. Ενώ υπογράφει μια ταινία με σκηνοθετικά προτερήματα, στο ιδεολογικό μέρος είμαι κάθεται αντίθετος. Και, τελικά, αυτό είναι που μετράει περισσότερο. Δηλαδή όχι το πώς θα πεις κάτι αλλά το τι θα πεις.

strakersan@gmail.com,
http://kersanidis.wordpress.com

«ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ»

Ένα χορταστικό θέμα

Ιδού, λοιπόν, η δύναμη του αφηγηματικού κινηματογράφου. Αυτού που δίνει στο θεατή το αίσθημα του κορεσμού και της απόλαυσης. Χωρίς ιδιαίτερες ανζητήσεις και προβληματισμούς αλλά με σεβασμό στο κοινό και όχι άνευ ουσίας και μηνυμάτων.

Ο Στίβεν Σπίλμπεργκ σκηνοθετεί «Το άλογο του πολέμου» («War horse»), βασισμένο σε ένα δημοφιλές παιδικό βιβλίο που γράφτηκε το 1982 από το Μάικλ Μόρπουργκ.

Η υπόθεση εκτυλίσσεται στα χρόνια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Άλμπερτ, ένας έφηβος που ζει σε μια φάρμα στην Αγγλία, μεγαλώνει και εκπαιδεύει το αγαπημένο του άλογο, τον Τζόι.

Οι οικονομικές δυσκολίες αναγκάζουν τον πατέρα του να το πουλήσει στο ιππικό και σύντομα ο Τζόι καταλήγει στην πρώτη γραμμή του μετώπου, στη Γαλλία. Και ενώ παρακολουθούμε τις περιπέτειες του αλόγου που αλλάζει διαρκώς χέρια, ο Άλμπερτ κατατάσσεται στο στρατό με την ελπίδα να βρει τον αγαπημένο του Τζόι.

Ο Στίβεν Σπίλμπεργκ γνωρίζει πολύ καλά την τέχνη της «αποπλάνησης». Σκηνοθετεί εξαιρετικά, τα πλάνα του μαγεύουν, μαγνητίζουν το θεατή. Τα πάντα είναι στημένα στην εντέλεια και οδηγούν σε μία μοναδική αισθητική απόλαυση. Η ιστορία είναι απλή κι ανθρώπινη. Διαθέτει συγκίνηση αλλά και μηνύματα όπως αυτά της αφοσίωσης, της αγάπης, του αλtruισμού, της φιλίας, της ελπίδας. Και όλα δίνονται με μια θεαματική, επική σκηνοθεσία που αποτελούν πρόδητα προτερήματα σε μια χορταστική ταινία που δεν πρόκειται να απογοητεύσει κανέναν. «Το άλογο του πολέμου» είναι ένα δείγμα αυτού που μάθαμε να αποκαλούμε λαϊκό κινηματογράφο. Που δίνει βάση στην αφήγηση και κουβαλά μέσα του μια σειρά από ηθικά μηνύματα και που η θέσσή του προκαλεί μια σειρά από συναισθήματα. Μια ταινία για όλη την οικογένεια που δεν πρόκειται να απογοητεύσει κανέναν. Ταινία που έρχεται να διακαύσει τον τίτλο του «μεγάλου παραμυθιά» που συνοδεύει το Στίβεν Σπίλμπεργκ ο οποίος γνωρίζει πολύ καλά τι σημαίνει ψυχαγωγία, απόλαυση και θέαμα.

Σ.Κ.

Εκτός από τις ταινίες «J. Edgar» και «Το άλογο του πολέμου» (διαβάστε σε διπλανές στήλες) προβάλλονται ακόμη:

«**Μάρθα Μάρσι Μεί Μαρλίν**» του Σον Ντέρκιν: Η Μάρθα είναι μια νέα κοπέλα η οποία το σκάει από μια αίρεση. Βρίσκει καταφύγιο στο σπίτι της αδελφής της και του συζύγου της. Σύντομα όμως οι τραυματικές εμπειρίες που έζησε αρχίζουν να τη στοιχειώνουν. Ο έλεγχος χάνεται και η Μάρθα αρχίζει να εμπλέκει το παρόν με το παρελθόν, την πραγματικότητα με τους εφιάλτες της. Ένα δυνατό ψυχολογικό θρίλερ βασισμένο σε ένα προσεγγμένο μέχρι την παραμυθική λεπτομέρεια σενάριο. Χρησιμοποιώντας με έξυπνο τρόπο και χωρίς υπερβολές τα φλας μπακ, ο σκηνοθέτης προσπαθεί να μας εισάγει στον εφιαστικό κόσμο που βιώνει η Μάρθα. Η σκηνοθεσία του είναι στιβαρή, ο ρυθμός του άψογος, οι ηθοποιοί του εξαιρετικοί. Ο Ντέρκιν ασκεί έντονη κριτική στις κάθε είδους αιρέσεις που ευδοκίμουν στις ΗΠΑ αλλά και στους Αμερικανούς οι οποίοι πέφτουν στην παγίδα τους.

«**Ο τελευταίος χορευτής του Μάο**» του Μπρους Μπέρεσφορντ: Ο μικρός Λι Κουνζίν ζει σε ένα χωριό σε μια επαρχία της Κίνας. Όταν επιλέγεται από ένα κυβερνητικό κλιμάκιο που επισκέπτεται το χωριό του, για να φοιτήσει ως χορευτής στη Σχολή Καλών Τεχνών στο Πεκίνο η ζωή του αλλάζει. Γίνεται ο πιο διάσημος χορευτής της χώρας και καλείται στις ΗΠΑ, προκειμένου να δώσει παραστάσεις εκεί. Όταν όμως λήγει η βίζα του η κινεζική κυβέρνηση απαιτεί να επιστρέψει. Η ταινία είναι βασισμένη σε πραγματικά γεγονότα. Ο Μπέρεσφορντ δίνει μεγάλη προσοχή στον κεντρικό του χαρακτήρα. Μας τον εμφανίζει ως ένα άβουλο και φοβισμένο παιδί που καταλήγει να γίνει ένας άνδρας ο οποίος διεκδικεί με πάθος το δικαίωμα στην καριέρα αλλά κυρίως στη ζωή του. Χωρίς περιττούς μελοδραματισμούς ο αυστραλός σκηνοθέτης παρουσιάζει μια αξιολογη δουλειά. Ιδιαίτερης ομορφιάς είναι οι σκηνές χορού με τον Τσι Τσαό, χορευτή στο Βασιλικό Θέατρο του Μπέρμινγχαμ, ο οποίος ερμηνεύει τον Κουνζίν.

«**Η πιο σκοτεινή ώρα**» του Κρις Γκόρακ: Μια ανεξήγητη παγκόσμια καταστροφή, μια άγνωστη δύναμη που κυνηγά τους ανθρώπους. Ταινία δράσης.

Σίλια Μωράκη

ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ